

ZAJĘCZE ŁĘGI

realizacja projektu LIFE w 2008 roku

prezentację opracował Paweł Jabłoński

I. OGÓLNY OPIS LOKALIZACJI

Położenie administracyjne: woj. Zachodniopomorskie, powiat Świnoujście, obręb 19 Karsibór.

Położenie w systemie Natura 2000: PLB320002 Delta Świny, PLH320019 Wolin i Uznam.

Areał: ok. 400 ha.

Walory przyrodnicze:

- (annex I BD) wodniczka, derkacz, żuraw, błotniak stawowy, sowa błotna;
- (annex I HD) solniska nadmorskie (Glauco-Puccinietalia maritimae);

Sposób użytkowania rolnego gruntów: pastwiska, łąki kośne, plantacje trzciny.

II. PODSTAWOWE ZADANIA PROJEKTU LIFE W LOKALIZACJI

A1, A7: Opracowanie i weryfikacja planu zarządzania, wdrożenie planu oraz innych metod utrzymania siedlisk;

A8: Opracowanie i wdrożenie koncepcji wykorzystania biomasy uzyskiwanej w zabiegach agrotechnicznych;

C6, C7, C8, D2: Przygotowanie siedliska (wykoszenie starej biomasy) oraz sprzętu i infrastruktury, a następnie wprowadzenie wypasu z ewentualnym dodatkowym koszeniem i usuwaniem biomasy.

A10, D2: Eksperymentalne przywracanie siedlisk wodniczki na plantacji trzciny i opracowanie propozycji pakietu PRŚ dla tego typu działań;

E1, E3, E4: Postawienie infrastruktury informacyjnej oraz promowanie podejmowanych działań i edukowanie z zakresu ochrony przyrody;

F: Monitoring przyrodniczy i techniczny (podjętych działań).

III. ZADANIA ZREALIZOWANE W OKRESIE X.2007 – IX.2008

A1: Plany zarządzania: wybrano podwykonawców operatów w zakresie „botanika”, „hydrologia”, „aspekty społeczne”. Pracę podjęli specjaliści od botaniki i hydrologii. Operat „botaniczny” jest na ukończeniu.

A8: Zagospodarowanie biomasy: rozesłane zostały zaproszenia do złożenia ofert na opracowanie koncepcji zagospodarowania biomasy z koszeń letnich. Oczekujemy na oferty.

C8, D2: Wypas: na głównej kwaterze wypasowej ujmującej siedliska wodniczki nie odbył się. Zastąpiony został koszeniem kosiarką rozdrabniająca. Na pozostałych kwaterach wypasało się ok. 40 sztuk bydła.

A10, D2: Eksperymentalne przywracanie siedlisk wodniczki na plantacji trzciny: na areale 28 ha wykonano koszenie letnie z rozdrabnianiem.

E1, E3: Promocja: postawiono tablice informacyjne i wydrukowano foldery dla lokalizacji.

F: Monitoring: przyrodniczy i techniczny przebiegał we wszystkich kategoriach bez poważnych problemów.

IV. LOS BIOMASY UZYSKANEJ W EFEKCIE KOSZENIA SIEDLISK

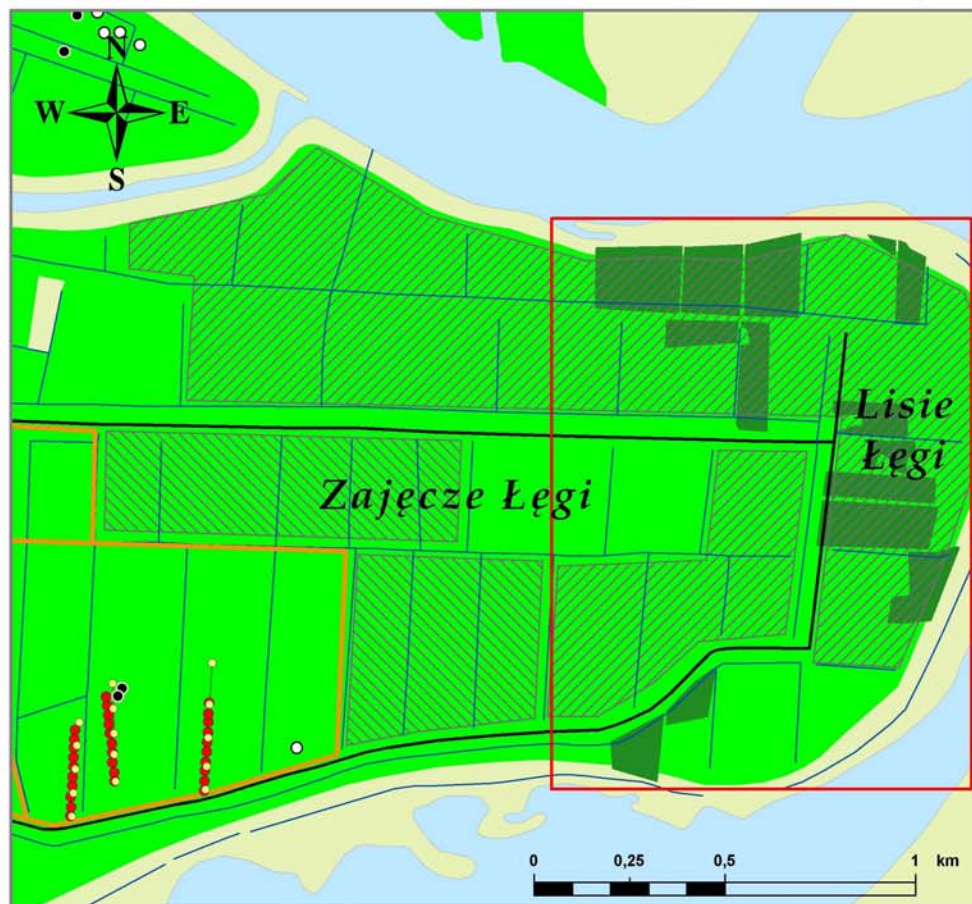

Ze względu na to, że nie ma do tej pory możliwości łatwego i opłacalnego zagospodarowania lub wywiezienia biomasy, uzyskiwanej z koszenia letniego, która nie ma wartości paszowych, jest ona pozostawiana na siedlisku (po rozdrobieniu kosiarkami mulczującymi).

Właściciele gruntów nie mogą składować jej na swoich działkach, gdyż wówczas zmniejszyłby się obszar do płatności obszarowej, a w perspektywie także blokowali sobie możliwość udziału w pakiecie PRŚ „gospodarstwo ekologiczne”.

V. MAPA ZABIEGÓW OCHRONNYCH I AGROTECHNICZNYCH

VI. REZULTATY ZABIEGÓW OCHRONNYCH

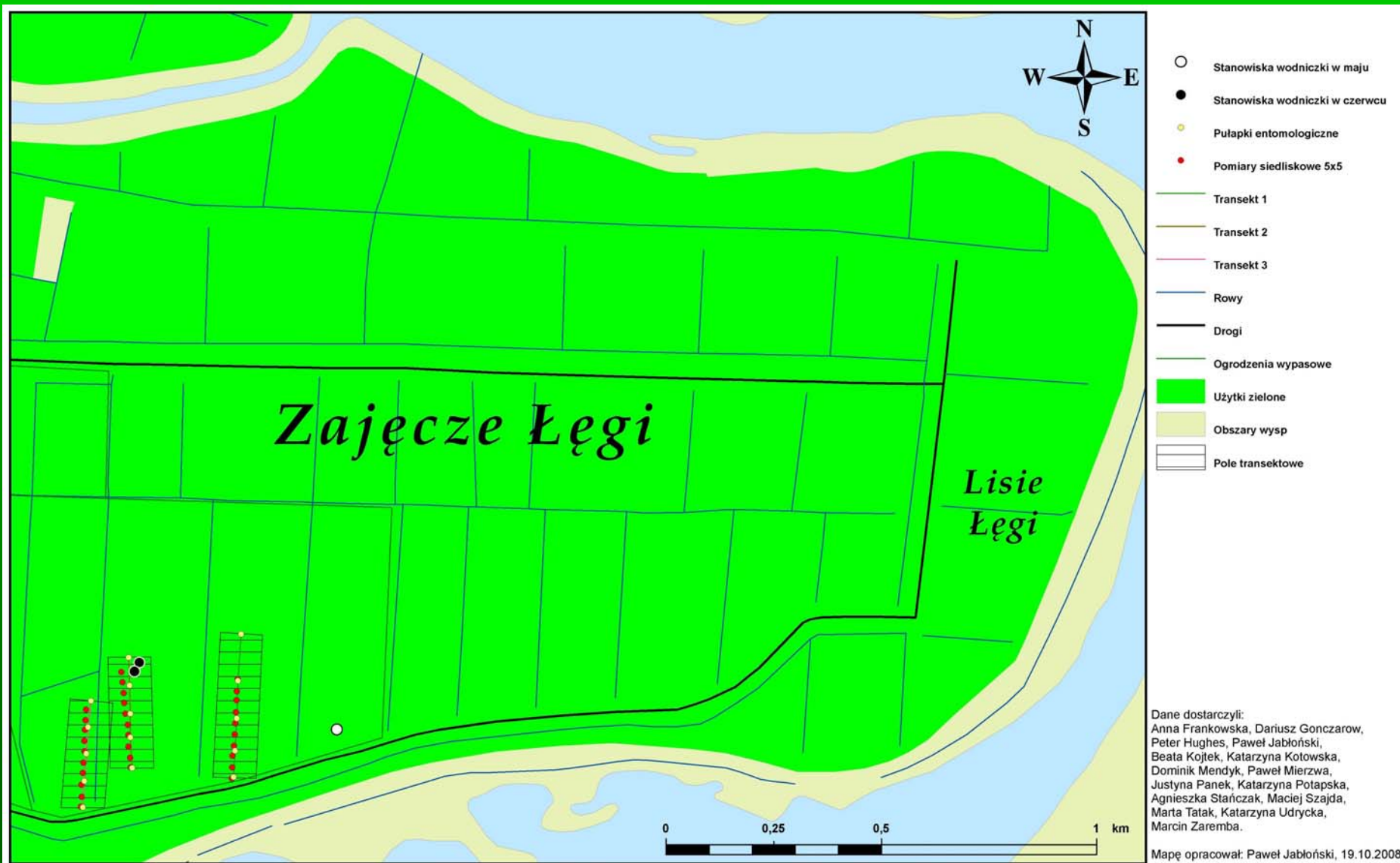
Ze względu na fakt, że na razie nie wykonano analiz danych entomologicznych i siedliskowych nie można mówić o wpływie podejmowanych zabiegów agrotechnicznych na bazę pokarmową i strukturę roślinną siedliska wodniczki.

Jeśli chodzi o wpływ działań agrotechnicznych (koszenie w ramach płatności obszarowych i PRŚ od 2005 i wypas od 2007) na siedliskach wodniczki na Zajęczych Łęgach na populację wodniczki to zdaje się, że te właśnie zabiegi miały wpływ na powrót wodniczki na ten teren.

W kwestii wpływu, jak na razie jednego, eksperymentalnego letniego koszenia 28 ha trzcinowisk na Lisich Łęgach na populację wodniczki nie stwierdzono powrotu gatunku na te miejsca.

VII. MAPA WYSTĘPOWANIA SAMCÓW WODNICZKI W SEZONIE '08

VIII. ZMIANY LICZEBNOŚCI WODNICZKI W LATACH 2004-2008

sezon	rezultaty liczeń
2004	0 / 0
2005	b.d. / b.d.
2006	b.d. / b.d.
2007	b.d. / 2
2008	1 / 2

IX. AKTUALNY STAN PRAC PRZY TWORZENIU PLANÓW ZARZĄDZANIA

Wybrani zostali już wszyscy podwykonawcy poszczególnych operatów tematycznych (botanika, hydrologia, sprawy społeczne);

Do pracy przystąpili wszyscy podwykonawcy operatów poza wykonawcą operatu „społecznego”, który oczekuje na załatwienie niezbędnych formalności;

Na ukończeniu jest operat „botaniczny”, który powinien zostać oddany na przełomie X/XI;

Zgromadzone są podkładowe dane kartograficzne i GIS (mapy wektorowe VMap L2, raster 1:10000, ortofotomapy).

X. WSTĘPNE REKOMENDACJE DLA ZAPISÓW PLANÓW ZARZĄDZANIA

Ze względu na to, że dotychczas nie odbyło się żadne spotkanie ani konsultacje ze Stronami Zainteresowanymi to do nowych planów zarządzania nie zarekomendowano żadnych sposobów działań.

Ponieważ jeden z największych właścicieli gruntów planuje od przyszłego roku skorzystać z pakietów przyrodniczych PRŚ, dlatego przynajmniej dla jego terenów jednymi z głównych rekomendacji będą zapisy zbliżone do wymogów danych pakietów (zwłaszcza na ornitologicznych działkach rolnych „wodniczkowych”).

XI. PERSPEKTYWY PROGRAMÓW ROLNO-ŚRODOWISKOWYCH

Jeden z największych właścicieli gruntów planuje od 2009 r. przystąpić do przyrodniczych pakietów PRŚ, m.in. do pakietu „ptasiego” w kontekście ochrony wodniczki.

XII. GŁÓWNE SUKCESY I TRUDNOŚCI

Niewątpliwym sukcesem jest utrzymywanie się niklej, ale jednak istniejącej, populacji wodniczki.

Bez poważnych problemów przebiegał monitoring we wszystkich aspektach (przyrodniczy i techniczny). W końcu lokalizacja wyposażona została w odpowiednie tablice informacyjne.

Dużym problemem jest biomasa, którą zostawia się obecnie na siedlisku, po skoszeniu kosiarką rozdrabniającą.

Trudnością, która może objawić się w postaci obniżenia wartości danych z transektów monitoringu BACI, jest zmienny sposób gospodarowania na transektach i w ich otoczeniu pomimo ustaleń z właścicielem gruntów i operatorami maszyn wykonującymi koszenia (wykoszenie transektu kontrolnego, brak wypasu na transekcje „wypasowym”).

Poważne trudności występują przy tworzeniu planów zarządzania, szczególnie dotyczy to opóźnienia w wyborze podwykonawców poszczególnych operatów lub brak podjęcia przez nich pracy z powodów formalnych („aspekty społeczne”).

XIII. WSTĘPNY PLAN DZIAŁAŃ NA SEZON 2009

Kontynuacja wszystkich cyklicznych działań (wypas bydła przez właściciela gruntów, eksperymentalne letnie koszenie plantacji trzciny, monitoring).

Kontynuacja prac przy planie zarządzania.

Współpraca z właścicielem gruntów planującym realizować PRŚ w kontekście ochrony wodniczki.

Wdrażanie koncepcji zagospodarowania biomasy.